

मूल कसं शिकतं भाग - 1

मूल कसं शिकतं

मूल कसं शिकतं याचा विचार करताना सर्वात प्रथम भारता मधे कोणत्या शिक्षण पद्धतीचा वापर केला जातो हे पाहिले असता आपल्या असे लक्षात येते की प्रामुख्याने दोन शिक्षण पद्धती आपणाला दिसून येतात.

- वर्तनवादी शिक्षण पद्धती
- रचनावादी शिक्षण पद्धती

वर्तनवादी शिक्षण पद्धतीचा विचार केल्यास आपल्या लक्षात येते की या पद्धती मधे सर्व शिक्षण तज्ञानी प्राण्यांवर प्रयोग केलेले आपल्या लक्ष्यात येते तर रचनावादी शिक्षण पद्धतीत मूल हे केंद्रस्थानी मानून त्याच्या कडे असणाऱ्या पूर्व ज्ञानाच्या आधारे ते बालक शिकत असतं.

महाराष्ट्रामधे रचनावाद व रचनावादी शिक्षण पद्धती यावर बऱ्याच तज्ञानी आप आपल्या परीने अभ्यास करुण मूल कसं शिकते हे सांगण्याचा प्रयत्न केला आहे.

आज मितिला सम्पूर्ण महाराष्ट्राच्या शिक्षण व्यवस्थेत ज्ञानरचना वाद रुजत चालला आहे . इयत्ता 1 ली ते 5 वी चा अभ्यासक्रम व पाठ्यक्रम ही रचनावादी बनवला आहे आणि आता इयत्ता 6 वीचा ही रचनावादी पद्धतीने बनविणे चालु आहे.

तसेच सम्पूर्ण महाराष्ट्रातील शिक्षण व्यवस्थेत ज्ञानरचनावाद हा शब्द रुजला आहे तसेच त्या पद्धतीने शिक्षक बांधव शिकविण्याचा प्रयत्न करत आहेत. त्याचाच एक भाग म्हणून शिक्षकाने सुलभकाची भूमिका करत असताना मूल कसं शिकतं हे ही समजून घेणे महत्वाचे आहे .

मुलं कसं शिकतं.....

- लहान वयापासुन मुले कृतीत रमतात.
- नवीन शिकण्याचा आनंद मुले लगेच व्यक्त करतात.
- साधनांच्या सहाय्याने मुले एकाग्र होतात.
- कृती करुन शिकताना संकल्पना स्पष्ट होतात.

- स्वयंअध्ययनाने मुले आपली ज्ञानरचना आपणच करतात.
- मुले एकमेकांच्या सहाय्याने चांगली शिकतात.
- ज्ञान मिळविणे म्हणजे मूर्त अमूर्त विश्वाची ओळख होय.
- रचनावाद पद्धतीत मुले आव्हाने घेवून शिकतात.
- शिक्षक व मुले एकत्र शिकतात.
- गटात शिकणे ही प्रभावी शिक्षण पद्धती आहे.
- स्वतः हुन शोध घेणे ही रचनावादाची मुलभुत क्रिया आहे.
- प्रत्येक मूल स्वतंत्रपणे शिकत असत.
- मुले इतरांचा भावनिक आधार होवू शकतात नव्हे होतात.
- मुक्त संभाषणातून भावनिक प्रतिक्रियाला संधी मिळते.
- कलेतून बालकाचा विकास साधता येतो.
- एकाग्रता ही आवडत्या कामातून जन्माला येते.

या वरील गोष्टींचा सर्व साधारण पणे

बारकाइने अभ्यास केल्यास मूल कसं शिकतं हे जाणून घेण्यास मदत होईल कारण सध्या काळानुरूप बदलले पाहीजे.

प्रत्येक शिक्षक आप आपल्या परीने शिकविण्याचे व सुलभक म्हणून काम करत असतो फक्त जराशी वरील मुद्द्यांचा विचार केल्यास मूल समजून घेण्यास प्रत्येकाला मदत होईल.

चला तर मग रचनावादी पद्धतीने अध्यापन करून

शैक्षणिक क्षेत्रात महाराष्ट्र

प्रगत करूया.